

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 9(315) вересень 2016

виживання
демократія
гуманізм

Преображенській Наталії Юхимівні

85

Дорога наша Наталіє Юхимівно!

У день Вашого славного ювілею тепло вітаємо та обіймаємо Вас.

Ваша постать органічно пов'язана зі становленням та діяльністю УЕА «Зелений світ». Майже три десятиліття ми разом боремося за поліпшення екологічного стану в Україні в одній зеленосвітовській родині. Ви завжди були на передовій демократичного екологічного руху, в найгарячіших точках громадського опору.

Особливу материнську турботу Ви присвятили здоров'ю українських дітей. Щира повага та вдячність Вам за титанічну і жертвну працю в порятунку українських дітей від радіоактивної загрози мирного атому.

Від усього серця бажаємо Вам міцного здоров'я, Божої благодаті та стійкості у вашій жертвній громадській праці на благо України!

Щастя Вам, радості, добра та благополуччя! Многії Літа!

Від імені Української екологічної асоціації «Зелений світ»

голова

Юрій Самойленко

14.08.2016 р.

ВЕРЕСЕНЬ

- 1 - День знань
- 10 - День фізичної культури і спорту
- 16 - Міжнародний день збереження озонового шару
- 17 - День фармацевтичного працівника
- 18 - День працівника лісу
- 19 - Свято Михайла Чудотворця
- 21 - Різдво Пресвятої Богородиці. Друга Пречиста
- День миру
- 22 - День без автомобілів
- 26—30 вересня - Всесвітній день моря
- 27 - Воздвиження Чесного і Життєдайного Хреста Господнього
- Всесвітній день туризму
- 29 - Міжнародний день боротьби за заборону МОКС-палива
- 30 - День мучениць Віри, Надії, Любові та їхньої матері Софії
- Всеукраїнський день бібліотек
- День усиновлення

ПРИЗНАЧЕНО КЕРІВНИКІВ НАЦПАРКІВ

Конкурсна комісія Міністерства екології та природних ресурсів України прийняла рішення залишити директором національного природного парку «Синевир» Миколу Дербака, а директором нацпарку «Деснянсько-Старогутський» призначити Сергія Курбакова.

Конкурсна комісія засідає з 29 липня. За цей час визначено керівників чотирьох національних природних парків: «Яворівського», «Приазовського», «Черемоського» і «Нижньодніпровського».

НАЦІОНАЛЬНО-ПРИРОДНИЧОМУ ПАРКУ «ХОЛОДНИЙ ЯР» – БУТИ

У Міністерстві екології та природних ресурсів України беруться розробити проект Указу Президента щодо створення на території Черкащини національного природничого парку «Холодний Яр».

Сьогодні площа заповідних територій не перевищує 6% від площі України, що в рази менше, ніж в країнах Євросоюзу. Згідно ж із затвердженою державною Стратегією регіонального розвитку до 2020 року та, враховуючи програму Президента, що була ухвалена два роки тому, перед Україною стоїть завдання: збільшити природно-заповідний фонд у 2017 році до 11% від площі усієї держави.

— Національно-природничий парк «Холодний Яр» важливий, насамперед, як історичний пам'ятник, — призначає Остап Семрак. — Бо це території трипільської культури, гайдамацьких повстань, боротьби бійців УПА під час Другої світової війни. Саме тут в 20-і роки минулого століття формувалися національно-визвольні рухи. Нині ті історичні події, які розгорталися в Холодному Яру, вивчаються та описуються.

В області ще з 2014 року працюють над створенням парку «Холодний Яр», відзначає перший заступник голови облдержадміністрації Віталій Коваль. Оскільки одним із стратегічних напрямків розвитку Черкащини якраз є охорона довкілля й розвиток природно-заповідного фонду.

У свою чергу представники Держлісгоспів України та обласного управління лісового та мисливського господарства в цілому підтримали ідею створення парку. Землі під нього пообіцяли виділити із власних володінь та за рахунок земельного запасу.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідчення про реєстрацію
№ 630 серія KB
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Юридична адреса: 04070, м.
Київ, Конtrakтова площа, 4
Адреса для листування:
01004, м.Київ, вул.Л.Толстого, 9

e-mail: vtkach_ko@ukr.net .

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА «Зелений
світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.net; Майдан-
ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обо-
зреватель», Експрес online,
eko.portal, ЕКОЛОГІЯ ЖИТТЯ,
ECOTOWN.

УЕА «Зелений світ» створе-
на в 1988 році як реакція суспіль-
ства на жакливий екологічний
стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації «Друзі
Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була,
на час створення, одним з най-
перших неформальних антире-
жимних видань, в якому відкри-
валася правда про стан здоров'я
нації та екологічні негаразди
в країні. Газета стала рупором
демократії. В епоху тотального
замовчування та брехні на наших
шпальтах відкривалися жакні
картини радянської дійсності.

ДОРУБАЛИСЯ – ОБШУКИ ТА ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ

22 липня прокуратурою Львівської області спільно із працівниками Управління захисту економіки Львівщини проведено більше десятка обшуків, в тому числі у трьох директорів лісопідприємств, трьох лісничих та чотирьох майстрів лісу, причетних до системних незаконних порубок та розкрадання лісу.

Як повідомляє прокуратура Львівщини, в ході проведення обшуків вилучено документи щодо здійснення господарських операцій, печатки неіснуючих підприємств, документи на право власності на об'єкти нерухомості, чорнові записи щодо розподілу лісопродукції. За скоєні злочини п'яти посадовцям лісгоспів, а саме двом директорам, лісничому та двом майстрам лісу повідомлено про підозру і наразі судом їм обираються запобіжні заходи, також накладається арешт на їх майно. Стосовно інших також готуються матеріали для повідомлення про підозру у вчиненні злочинів. Зокрема, викрито діючого та колишнього директорів Турківського «Галсілля», які у 2014-2015 роках організували схему проведення незаконних порубок лісу.

Збитки від такої діяльності склали понад 6,5 мільйона гривень. Йдеться про вирубування більше 1 тисячі кубометрів лісу Карпатського регіону області (16 вагонів деревини), проведення якого не передбачалось законодавством, бо вік дерев не дозволяв це проводити, а повнота їх насадження була нижче мінімально допустимої норми.

ПРОКУРАТУРА ВИМАГАЄ ПОВЕРНУТИ ДЕРЖАВІ МАЙЖЕ 15 ГА ЛІСУ З НЕЗАКОННОЇ ВЛАСНОСТІ ЕКС-РЕГІОНАЛА

Прокуратура Київської області через суд вимагає повернути державі майже 15 га лісу з незаконної власності екс-депутата від Партії регіонів.

Як повідомили УНІАН у прес-службі відомства, у 2004 році Київська обласна держадміністрація, порушуючи вимоги земельного та лісового законодавства, вилучила з постійного користування державного лісгосподарського об'єднання «Київліс» земельні ділянки лісового фонду загальною площею 14,8 га.

У подальшому ці землі було передано двом товариствам у довгострокове користування терміном на 49 років для будівництва і обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд на території Української міської ради Обухівського району. Згодом у 2008 році Обухівська райдержадміністрація передала вказані земельні ділянки у власність 123 громадянам, які на підставі цивільно-правових угод відчужили їх на користь однієї із юридичної осіб-орендарів, кінцевим бенефіціаром якої є екс-депутат від Партії регіонів. Реагуючи на виявлені порушення, прокуратура Київської області звернулася до суду з вимогою вилучення вказаних земельних ділянок з чужого незаконного володіння і повернення їх до земель лісового фонду.

ЗБИТКИ «НИЖНЬОСУЛЬСЬКОГО» ЧЕРЕЗ ЗАБРУДНЕННЯ СУЛИ ОЦІ- НИЛИ У 12 МІЛЬЙОНІВ

За попередніми оцінками, внаслідок

забруднення акваторії річки Сула національному природному парку «Ни́жньосульський» завдано збитків на загальну суму близько 12 мільйонів гривень, повідомляє прес-служба Міністерства екології та природних ресурсів. Працівниками парку спільно з спеціалістами Держекоінспекції в Полтавській області проведено натурне обстеження акваторії та прибережної смуги Сули та здійснюється постійний моніторинг екологічного стану річки. Також проводяться заходи щодо збору та утилізації мертвої риби, відібрано зразки риби та води для подальших аналізів та встановлення причин її загибелі. «Загалом зібрано та утилізовано близько 500 кілограмів риби», — йдеться у повідомленні.

Крім того, обмежено доступ для купання, відпочинку та вживання водних живих біоресурсів. З метою встановлення та притягнення до відповідальності винних осіб у забрудненні Сули в межах парку зібрано та передано відповідні матеріали до правоохоронних органів, додали у Мінприроди.

ВР ДОЗВОЛИЛА СТВОРЕННЯ В ЧОРНОБІЛЬСЬКІЙ ЗОНІ ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ З МЕТОЮ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ВР дозволила створення в Чорнобильській зоні об'єктів природно-заповідного фонду. Як передає кореспондент УНІАН, за це рішення проголосували 234 народних депутата з 320, зареєстрованих у сесійній залі. У законі України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» встановлено, що на території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, можуть здійснюватися науково-технічна діяльність, проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень для визначення ступеня впливу іонізуючого випромінювання на людини та екологічні системи, шляхів мінімізації наслідків цього впливу.

З метою здійснення наукових досліджень у сфері охорони навколишнього середовища, збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу, забезпечення фонових моніторингу навколишнього природного середовища в зоні відчуження можуть створюватися території та об'єкти природно-заповідного фонду.

Серед іншого, зокрема, в законі України «Про природно-заповідний фонд України» визначається, що на землях території та об'єктів природно-заповідного фонду, які створюються в зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, забороняється будь-яка діяльність, яка не забезпечує режим радіаційної безпеки. Цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

СТУСІВКА

Поміж лихих новин є й добра: Марія Стус, рідна сестра Василя Стуса, 17 липня разом із родиною справила в Києві новосілля в помешканні, яке купив їм Володимир Кличко.

Помешкання це в Біличах, неподалік станції метро «Академмістечко», на вулиці Володимира Наумовича, який загинув під Крутами 30 січня 1918 року. А ще недавно ця майже сільська вулиця називалася — мені соромно сказати! — Антонова-Овсієнка (слава Богу: він мені не родич! Він більшовик, завойовник України. А Наумович — її захисник. Студент університету Святого Володимира. І Наумович нарешті переміг Антонова!).

З висоти 22-го поверху Марії видно вулицю Василя Стуса, яка до 2003 року була Радгоспна.

Видно й проспект Академіка Вернадського, де на будинку № 61 є меморіальна таблиця, яка свідчить, що тут, у гуртожитку Академії наук, у 1963—1965 роках жив аспірант Інституту літератури Василь Стус. Таблиця роботи Бориса Довганя.

Видно й вулицю Львівську, на якій Василь Стус із дружиною Валентиною Попелюх жив із 10 грудня 1965 року до першого арешту, до 12 січня 1972-го.

У КРЕМЕНЧУЦІ АКТИВІСТИ
ПЕРЕКРИЛИ ДОРОГУ

Незадоволені появою різкого неприємного запаху від роботи промислових підприємств, перекрили рух транспорту центральною дорогою міста.

Як передає кореспондент УНІАН, організаторами акції протесту виступили близько 50 активістів групи «За чистий Кременчук». На деяких протестувальниках були медичні маски. Люди попередили, що будуть ходити по пішохідному переходу, щоб блокувати рух транспорту до підприємств.

З протестувальниками намагалися спілкуватися представники підприємств і поліцейські, які просили пропустити тролейбуси, але учасники акції протесту відмовилися з ними говорити. З представників міської влади на акцію прийшов перший віце-мер Володимир Пелипенко, але він в основному залишався байдужим. Люди скандували: «Чисте повітря!».

Близько 07:00 з боку промислового вузла, де розташовані промислові підприємства Кременчука, з'явилося близько півсотні чоловіків, які оточили і почали відтіснити мітингувальників. Мітингувальники лягли на асфальт, скандуючи «Чисте повітря!». Після цього чоловіки в цивільному одязі залишили акцію протесту. За словами адміністратора групи «За чистий

Там народився їхній син Дмитро, який навчався в школі № 47.

А на вулиці Доброхотова стоїть школа № 200, яка носить ім'я Стуса.

Коли прокладали Окружну дорогу, то будиночок на Львівській, 62, знесли. Валентини надали помешкання на вулиці Чорнобильській, що теж поруч. Тут Василь жив усього 8 місяців, із серпня 1979 року до другого арешту 14 травня 1980-го. Привозили його сюди з далекого Уралу в цинковій домовині 19 листопада 1989 року. Разом з Олексом Тихим і Юрієм Литвином.

На місці, де Стус жили 1965—1972 рр., донедавна тишив око гайок площею 1 гектар і 8 соток. Зі 150-літніми дубами і соснами, які пам'ятали Стуса. «Святошинські високогорлі сосни, що ругами гудуть, вгорнувши в небо крони величаві...». Живий образ його духовної високости...

Святошинська громадськість на чолі з Віктором Ткаченком кілька років домагалася від київської влади визнання цієї ділянки «Сквером імені Василя Стуса». Доки тривала затяжна війна, мер Києва Чортовецький (перепрошую: Черновецький!) продав цю ділянку за 10 млн. у.є. («умовних єдніць»), а новий господар вирізав ті сосни й дуби. По-злодійському, вночі з 9 на 10 березня 2009 року. Якраз у Шевченкові дати... Щоправда, кам'яного пам'ятного знаку над самою дорогою обіцяв не порушувати.

Аж за правління голови КМДА м. Києва Віталія Кличка сквер Стуса офіційно визнано владою. Але не там, де жили Стуси, а трохи північніше, через Брест-Литовський проспект (пр. Перемоги). Там ми торік насипали символічну двометрову козацьку могилу пам'яті Василя Стуса. На відкриття її 26 травня 2015 року прийшов Віталій Кличко. Отут ми його й обступили: Марія, онука Еліна з трирічною Маланкою

та Андрійком — ще на руках, численні друзі. Ми ж перед тим писали Кличкові листа, щоб як виняток надав помешкання біженці з Донецька. Бо їхня хата стоїть за 5 км від аеропорту. Сусідня хата розбита, а зі рідної Стусівської повілитали вікна... Кличко пообіцяв щось придумати.

28 липня я йшов до пам'ятника рівноапостольному князеві Володимиру. Аж бачу: поруч іде Кличко. Я мав копію нашого листа, підійшов, нагадав. «У мене в черзі на квартири десятки тисяч заяв. Я не можу провести квартиру через бюджет. Та й сестра Стуса — не киянка... Це хіба зі власної кишені...» — «О, — підхопив я. — Ми, колишні політ'язні, так і чинимо: допомагаємо одне одному зі своєї кишені».

І що б ви думаєте? Віталій сказав братові Володимиру: «Треба зібрати гроші». — «Як ти підеш збирати гроші? Я сам куплю». І купив! За чесно зароблені гроші.

Отож 17 липня 2016 року протоієрей Валерій Копійка — настоятель храму Різдва Пресвятої Богородиці УАПЦ, прихожанкою якого є пані Марія, і священник Максим Стрихар справили чин освячення помешкання, щоб у ньому водилося тільки добро. Проспівали «Многая літа» всім мешканцям і добродіям Кличкам. Тут житимуть, окрім Марії, онука Еліна з чоловіком Євгеном і дітьми Маланкою та Андрійком, онука Інна з чоловіком Дмитром та донькою Ксенією.

Найменша, але найкраща кімната дісталася Марії: вона бачить цілий каскад ставків на річці Нивка, а за ними густий ліс. Бачить усі пам'ятні місця свого брата. Усю святошинську Стусівку.

Як ото на Вінниччині рідне село їхнє Рахнівка, то нехай у Києві буде Стусівка.

**Василь Овсієнко.
20 липня р.Б. 2016.**

Кременчук" Анни Бутової, люди зібралися на акцію о 06:00. «Ми намагалися вести конструктивний діалог. Але керівництво не чуло нас. І тільки після цього ми перекрили дорогу», — сказала вона.

НА ЛЬВІВЩИНІ АКТИВІСТИ
БЛОКУЮТЬ ПОТЯГ

У Ходорові шестеро небайдужих активістів зупинили потяг із крупною партією лісу. Документів на деревину ніхто не показує, мало того їм погрожують, а також вони переконані, що перегородили дорогу бізнесу самому экс-прем'єр-міністру Арсенію Яценюку. Хоча підтвердженнь цьому наразі не мають.

За словами волонтера та депутата Жидачівської районної ради Тараса Матвіїва, з моменту блокування потяга пройшло менше доби, а на станцію заїхав наступний потяг набитий деревиною, який навіть не зупинився. Ще один ешелон зробив коротку зупинку і невдовзі утік зі станції.

«Ми викликали СБУ та намагаємося знайти порозуміння з начальником станції «Ходорів», який вчора втік із місця роботи. Наразі вдалося на словах домовитися про огляд документів на деревину без змоги їх фотографування чи копіювання. Зокрема мова про товарно-транспортну накладну й інші документи, що можуть засвідчити законність чи незаконність зрубоної

деревини. Якщо нам вдасться з нею ознайомитися, ми із експертами спробуємо перевірити фактаж, чи наявна кількість деревини у вагонах відповідає тій кількості яка є у документах. Також ми хочемо перевірити чи деревину вирубили законно і є на ній відповідні чіпи», — повідомив він.

Окрім того стало відомо, що ймовірно контрабанду, яку оцінено в кілька мільйонів гривень, намагається стримати лише шестеро відчайдушів. Цієї кількості людей дуже мало, тому інші ешелони деревини прориваються через станцію «Ходорів».

«Наразі нас шестеро активістів та троє працівників СБУ. Слідчі працювали вчора, проте їх вже 14 годин не було на станції. Окрім цього ешелону, який ми зупинили, було ще два впродовж ночі. Вони теж були забиті сосною, але через брак людей ми не змогли їх зупинити. Проте нам вдалося все зафіксувати та сфотографувати. Один із них зробив коротку зупинку, ми зателефонували в поліцію однак жодної реакції не було і він поїхав. А наступний ешелон із кругляками сосни просто промчав повз станцію без зупинки. Наразі вдалося зупинити 53 вагони сосни, в кожному з яких по 40 кубометрів. Якщо перевести деревину в гроші то при розрахунку вартості одного кубометру сосни — це 70 доларів, то вартість зупиненої деревини становить більше трьох мільйонів гривень», — повідомив активіст.

ХРИСТИНА ЮШКЕВИЧ: «МИ НАРЕШТІ ПОЧАЛИ ПОКАЗУВАТИ СПРАВЖНІ МАСШТАБИ НЕЗАКОННОЇ ВИРУБКИ ЛІСІВ»

Лісів в Україні — понад 10 мільйонів гектарів. І майже 40% — на Заході країни. Крадіжка і перепродаж лісу — один з найприбутковіших тіньових бізнесів у світі. Його оцінюють у \$10 млрд. А якщо говорити про Україну, то незаконна вирубка у нас досягає 10-15% обсягу всієї заготовленої деревини. Але це неофіційні дані. Як же справжні масштаби рубки, що сьогодні відбувається з лісовим господарством України, хто покриває незаконну вирубку лісів і як її зупинити, про це та інше ми поговорили з виконуючою обов'язки голови Державного агентства лісових ресурсів України Христиною Юшкевич.

Христіно Васи́лівно, Ви готові, абсолютно чесно, озвучити справжні цифри незаконної вирубки лісів?

У 2015 році, за офіційними даними, було незаконно вирублено 24 тис кубів лісу. Якщо говорити мовою цифр, такі збитки можна оцінити у майже 85 млн. грн. Що стосується 2016 року, то тільки за перших півроку, незаконна вирубка зросла на 36% з відповідним періодом минулого року, і складала по галузі 15,8 тис. кубів. Але буду відверта — ці цифри далекі від реальних. Насправді, незаконна вирубка лісів в Україні носить більш масштабний характер.

Втім, ми ніколи не зможемо вирахувати точний відсоток незаконної вирубки, доки не буде створений єдиний електронний облік деревини і база статистичних даних переробки та потреб деревини у державі. Так, на сьогоднішній день у нас є баланс заготовівлі. Ми знаємо, що протягом року заготовлюємо майже 16 млн кубів у сфері агентства і ще трохи більше 3 млн кубів — іншими лісокористувачами.

Все це — наслідки загальнодержавної бездіяльності. Зараз ми знайшли спільну мову з профільними міністерствами. Вони знають про проблему в нашій галузі і всіляко підтримують наші ініціативи, адже ми розробили, і зараз доопрацьовуємо, проект положення про реалізацію неоплобленої деревини.

А чому раніше ніхто не створив такий реєстр?

Мабуть, таким чином, певні люди хотіли приховати справжні цифри заготовівлі та експорту деревини. Адже це сотні мільйонів гривень, які йдуть повз державу і осідають у кишенях не тільки районних чи обласних, але і київських покровителів. Зараз ми бачимо бажання нового керівництва Генпрокуратури та працівників правоохоронних органів і СБУ вирішувати ці питання. Я також буду всіляко цьому сприяти.

А як тоді бути? Як зупинити ви-

рубку лісів?

У першу чергу, потрібно перевести всі підприємства на єдиний електронний облік деревини. По Держлісагентству такий облік введений майже на 100%. Але є 27% лісів, які знаходяться в підпорядкуванні інших лісокористувачів, таких як Мінприроди, Міноборони та обласні ради.

Друге, що необхідно зробити — це збільшити відповідальність не тільки за незаконну вирубку лісу, але і за недобросовісну купівлю деревообробними підприємствами. Якщо буде впроваджений ланцюг відповідальності, ми зможемо унеможливити тіньовий обіг лісу в країні. Не буде можливості збути нелегальну деревину — відпаде бажання займатися незаконною рубкою. Адже сьогодні попит породжує пропозицію.

Складається враження, що винні усі, окрім вашого агентства. Але більша частина українських лісів у вашому підпорядкуванні і всі, так би мовити, стрілки мають вказувати на вас...

Так, звісно, весь негатив, стосовно незаконної рубки, тінню лягає на нас. Перше, що я зробила, коли мене призначили на посаду виконуючої обов'язки керівника агентства — почала говорити правду про справжні масштаби вирубки. Це позитивна динаміка і перший крок до реформування галузі. Адже раніше ця інформація була за сімома печатками. Було віддане усне розпорядження приховувати справжні масштаби незаконної вирубки. Мовляв, чим більші показники рубки — тим гірше оцінювалася робота керівників агентства на місцях. Але світова практика показує, що відсоток незаконної вирубки не можна відносити до незадовільної роботи лісників, оскільки це явище носить системний характер і силами одного лісгоспу їх не вдається вирішити. Тут потрібний комплексний підхід. І починати треба з того, аби говорити правду, показувати громадськості справжні масштаби проблеми.

А які саме механізми підрахунку незаконної вирубки ви використовуєте? Як взагалі оцінюєте масштаби, завдані незаконними лісорубами?

В Європі кількість вирубленого лісу оцінюється за допомогою вимірювання обсягів деревини, що надходить на проміжні склади. На жаль, поки що ми далекі від цього. Тому кількість вирубаного лісу оцінюємо за допомогою технічних вимірювань.

Іноді, при виявленні правопорушення, незаконно вирубаний ліс вдається повернути — в цих випадках така деревина береться на облік і продається. Якщо поліція не змогла знайти незаконних лісорубів, обсяг вирубки розраховується, виходячи з даних про вимірювання пнів.

У рамках цієї роботи нам, нарешті, вдалося налагодити більш тісну взаємодію з правоохоронними органами, щоб оперативніше реагувати на факти незаконної рубки. Для цього встановлюємо камери відеоспостереження, у деяких лісгоспах використовуємо дрони, активізуємо більше рейдових бригад. Плануємо розширити повноваження працівників лісової охорони — хочемо внести зміни в законодавство і підзаконні акти, аби

врегулювати питання, щодо використання вогнепальної зброї. Так ми зробимо їх роботу безпечнішою і більш ефективною.

У 2012 році в Євросоюзі набула чинності Регуляція № 995, що забороняє импорт в ЄС деревини та виробів з неї, якщо походження сировини не буде доведено. Ми знаємо, що кругляк рубають незаконно і у великій кількості. Так куди йде незаконне дерево?

Все не так однозначно! Сьогодні сертифікати на деревину видаються територіальними органами Держлісагентства. Тобто, покупець зобов'язаний прийти до нас і показати накладну, договір купівлі-продажу, договір на експорт і так далі. Все б нічого, тільки управління відводиться доба на перевірку цих документів. Але це нонсенс! За такий короткий час ми просто фізично не можемо це зробити. В результаті, якщо на документах є всі підписи, всі печатки, ми просто зобов'язані видати сертифікат, оскільки за неправдиву інформацію несе відповідальність той, хто подає документи. Отже, ми технічно не можемо відслідковувати корупційні чинники. Не в нашій компетенції виявити підробку документів. Цим повинні займатися фіскальна служба і правоохоронні органи. У нас просто немає таких повноважень.

Ось так, через недосконалість законодавства, незаконну деревину спокійно узаконюють. І тільки постфактум, коли правоохоронці виявляють певні порушення, вдається з'ясувати справжнє походження лісу.

Щоб цього уникнути, потрібно зробити, як я вже казала, єдину електронну базу обліку. Адже сьогодні є інші постійні лісокористувачі, які можуть виписувати накладні від руки. Зрозуміло, що за певну суму виписуть який завгодно документ. З впровадженням електронної бази, доступ до неї отримають, як правоохоронці, так і митники. Разом з тим, ми переведемо всіх постійних лісокористувачів на ТН-ліс, для внутрішнього переміщення лісу.

Таким чином, походження лісу можна буде перевірити будь-де і в будь-який момент. Це не тільки знищить корупційну складову, але і створить всі умови для тотального контролю за обігом деревини.

Ваш попередник написав заяву на звільнення через неспроможність зупинити масову вирубку лісу. Якщо ви зараз перебуваєте в його кріслі: чому думаєте, що у вас вийде виправити ситуацію?

Боротися з незаконною вирубкою лісів — завдання не тільки одного голови агентства. Це проблема правоохоронних, митних органів, проблема громадськості і загалом економічної ситуації в країні. Все що залежить від мене — я зроблю. Більше того, я вже

Початок на ст. 4

почала робити. В першу чергу, ми показуємо реальні цифри незаконної рубки. Крім того, вказуємо на конкретні прогалини в законодавстві і викриваємо схеми за якими ліс вирубується, реалізується та експортується.

З якими ще проблемами вам доводиться стикатися у Вашій роботі?

Сьогодні ми, спільно з українськими, польськими та австрійськими науковцями, розробляємо програму реформування лісової галузі. Так ми зможемо працювати не ситуативно, а опираючись на наукове обґрунтування. Інакше в лісовому господарстві нам не позбутися хаосу і корупції.

Поки вимушена констатувати, що доводиться стикатися з людьми, які ігнорують науковий підхід у нашій роботі. В результаті, їх бачення реформування обмежується тільки короткотривалою перспективою. Через це у нас з'являються проблеми, які потім доводиться вирішувати роками.

Для прикладу, зараз розглядається питання розширити природно-заповідний фонд до 15% від загальної території країни до 2020 року. Але якщо брати до уваги відсоток заповідності саме лісів, які є лише у сфері Держлісагентства, то він становить 16%. Навіть у таких країнах як Фінляндія та Швеція, де ліси є основним природним типом рослинності, заповідна територія займає тільки 11% та 6,3% усієї площі.

Я обома руками за створення нацпар-

ків. Утім, потрібно раціонально підходити до цього питання. Розуміти, що тільки заможні країни можуть дозволити собі таку кількість заповідників. Потрібно не формально, а реально підходити до цієї ситуації.

А навіщо нам такі величезні території заповідних зон? Не кожна країна, окрім США, зможе похизуватися такою заповідною територією.

Як я уже сказала, доводиться стикатися з людьми, які безсистемно виконують свою роботу.

Ось візьмемо, наприклад, ситуацію із створенням національного природного парку "Дніпровсько-Тетерівський". Тут екологи вимагають відвести під заповідник більше 30 тис. гектарів землі. Це дуже велика територія, на облаштування і утримання якої, будуть потрібні десятки мільйонів гривень. Але зараз держава не може взяти на себе таку фінансову відповідальність.

Саме тому, аби раз і назавжди поставити крапку в цій дискусії, я запросила науковців авторитетного і знаного у Європі Українського науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації імені Висоцького дослідити цю територію. Консультуємося з Національним університетом біоресурсів та природокористування, Національним лісотехнічним університетом та науковими установами.

Так от, згідно з їх висновками, в цьому лісі давно не велося лісовпорядних робіт. Справа в тому, що доступ до цієї території багато років був заборонений —

там знаходилися мисливські угіддя Януковича. По периметру стояла озброєна охорона і працівників Держлісагентства туди не підпускали на гарматний постріл. Враховуючи те, що цією землею ніхто не опікувався досить довго, зараз цей ліс не в кращому становищі: там сухостій, болота, які висохли, через порушення гідрологічного балансу. Окрім того, на значній площі присутній високий рівень радіації, оскільки він знаходиться в безпосередній близькості до Чорнобильської АЕС. Тому, щоб створити там парк, територію спершу потрібно очистити. А для цього потрібні величезні кошти, які держава сьогодні виділити на це не може.

Ми не проти заповідника. Але його треба створювати тільки там, де для цього є всі передумови. З огляду на фінансове становище країни, під парк у цій місцевості можна виділити земельну ділянку, яка є унікальною і потребує збереження. Зараз вчені розробляють документацію, яка дасть можливість зрозуміти, яку саме територію можна виділити під створення заповідника.

Я впевнена, що подібні висновки ми отримаємо і від спеціалістів по інших ділянках, які теж хочуть виділити під заповідники. Саме тому нам потрібна комплексна, системна програма з науковим обґрунтуванням. Тільки так ми зможемо реформувати лісове господарство України і зупинити незаконну вирубку лісів. Ми розробляємо тактичний і стратегічний план проведення реформ. І вже найближчим часом всі ми побачимо кардинальні зміни у лісовій галузі.

ПРИКОРДОННИКИ ПОКРИВАЛИ ВИРУБКУ ЛІСІВ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ НА 2 МІЛЬЙОНИ ЄВРО

Прикордонники покривали вирубку лісів у Закарпатській області словацькою фірмою майже на 2 млн євро. Про це в ефірі телеканалу 112 Україна заявив на основі вилучених у Держприкордонслужбі документів головний військовий прокурор України Анатолій Матіос.

«Підставою для проведення обшуків стало встановлення слідством об'єктивних даних протидії з боку керівництва Держприкордонслужби об'єктивному повноцінному розслідуванню у частині встановлення всіх винних осіб. У процесі розслідування нами встановлені посадові особи прикордонної служби словацької республіки, які сприяли проходженню техніки іноземної держави і вивезенню національного надбання України за межі держави без будь-якого оформлення. Сумарна вартість, за цінами словацької республіки, вивезеної деревини в кількості більше 7 тис. дерев складає до 2 млн євро, за оптовими цінами країни, куди були доставлені дерева», — зазначив він.

Держприкордонслужби За словами

Матіоса, під час обшуків у Держприкордонслужбі співробітники військової прокуратури знайшли цьому підтвердження. Він продемонстрував документи і зауважив, що у них зафаксовано і незаконний прохід техніки, і людей зі Словаччини, і таких документів безліч.

«Для покриття незаконної оборудки і грабунку держави було зроблено все, щоб слідство не отримало ці дані. За результатами цих даних, ми маємо чітку картину, що словацька фірма за участі великої кількості техніки та громадян іншої держави перебували на території нашої держави за потурання, або прямої нашої держави за потурання, або прямої команди, або сприяння з корупційними підстанами на території України. За результатами чого, більше 7 тис дерев вивезено», — резюмував він.

ЄВРОКОМІСІЯ ВІДКРИЛА СПРАВУ ПРОТИ ПОЛЬЩІ ЗА ВИРУБКУ ДЕРЕВ

Єврокомісія відкрила провадження проти Польщі у зв'язку з вирубкою дерев у Біловезькій пуші. Про це повідомляє «Польське радіо» з посиланням на дипломатів у Брюсселі.

Єврокомісія звинувачує Польщу в порушенні Європейських природоохоронних законодавчих актів, а саме Директив з місцеперебування птахів. Брюссель закликав польський уряд звернути увагу

на недоробки і дав Варшаві місяць на їх виправлення. Згідно з правилами, у країні, щодо якої відкрито провадження в зв'язку з порушенням законодавства ЄС, є два місяці на надання пояснень. Проте в даному випадку ЄК скоротила час у зв'язку з тим, що вирубка дерев може завдати непоправної шкоди.

Досі Польща стверджувала, що вирубка дерев необхідна для того, щоб зберегти в Біловезькій пуші середовище проживання. Якщо протягом місяця не буде жодної відповіді з боку польського уряду або відповідь Варшави не задовольнить Брюссель, Єврокомісія відправить друге нагадування. Наступним

етапом виробництва є судовий розгляд у Суді Євросоюзу, який може накласти на Польщу високі фінансові санкції. Нагадаємо, 9 червня представники Єврокомісії приїхали в Польщу в зв'язку з процесом вирубки дерев у польській частині Біловезької пуші. Експерти відвідали Біловезький національний парк, а також зустрілися з представниками неурядових організацій.

Міністерство навколишнього середовища проводить вирубку лісу в Біловезькій пуші, таким чином намагаючись захистити ліс від навали короїдів. Неурядові організації Greenpeace протестують проти дій відомства.

ВАРЕННЯ ІЗ СОСНОВИХ ШИШОК І ХВОЙНИЙ ЧАЙ для здоров'я взимку

Сосна та ялина, без яких не обходиться жодне новорічне свято, — цінні лікарські рослини, з яких готують чай, відвар і навіть варення. Здивуйте своїх близьких корисними, зігрівальними й по-справжньому зимовими напоями з ялівцю, сосни, ялини та смачним варенням!

Чай із соснової хвої називають еліксиром довголіття, про який знали багато століть назад деякі народи, і який знову відкрили і підтвердили сучасні фахівці. У давньосхідному «Зводі знань про місцеві ліки» XV століття йдеться, що сосновий чай бадьорить, усуває відчуття голоду й продовжує молодість.

Чай з хвої сосни знімає втому, підвищує імунітет, поліпшує мікроциркуляцію в тканинах і сприяє їх регенерації, підвищує еластичність судин і діє як м'яке заспокійливе.

Чай із соснової хвої — світло-жовтий і трохи зеленуватий напій — багатий на вітаміни С, Е, В (В1, В2, В3, В6, В7), К, Р. Він також містить залізо, мідь, кальцій, ефірну олію, фітонциди, амінокислоти й більш ніж 40 мікроелементів. Завдяки такому багатому складу сосновий чай відмінно тонізує організм і знімає втому, підвищує імунітет і перешкоджає процесам старіння, нормалізує обмін речовин, покращує мікроциркуляцію в тканинах і сприяє їх регенерації, підвищує еластичність судин і діє як м'яке заспокійливе.

Як приготувати чай із соснових голок

Для заварювання чаю найкраще підійдуть голки сосни білої східної (*Pinus strobus*). Молоді голки, які ростуть на кінцях гілок і виглядають зеленішими, ніж інші, — містять максимум поживних речовин. Вони зроблять чай найбільш корисним і ароматним.

Також можна використовувати зібрані й висушені голки.

Рецепт №1

Ретельно промийте голки, покладіть їх у чашку і залийте окропом. Залиште для настоювання на 10—15 хв, періодично помішуючи. Голки повинні збліднути.

Рецепт №2

Покрийте 1/2 склянки голок і додайте їх у киплячу воду. Зменшіть вогонь і поваріть ще хвилин 10—15. Довше цього часу варити не рекомендується, оскільки нагрівання зруйнує всі цінні вітаміни хвої (особливо вітамін С). Зніміть з вогню, дайте настоятися

15—20 хв.

Свіжі молоді соснові голки мають власну солодкість, але чай можна також трохи підсолодити медом і для смаку додати шматочок лимона. Такий чай найбільш корисний восени й взимку, в період грипу та ГРЗ.

Чай з ялинових голок

Візьміть 1 ст. л. голок, промийте холодною водою й залийте 1 склянкою окропу. Прокип'ятіть 20 хв, охолодіть і процідіть. Такий чай містить багато мікроелементів, завдяки чому підтримує нормальний обмін речовин, є відмінною профілактикою авітамінозу. Як ліки застосовується під час частих застуд, кашлю (відхаркувальний засіб), як сечогінний, потогінний і жовчогінний засіб.

Чай з ялівцю

Ялівець має антисептичну дію, позбавляє від токсинів і є доброю профілактикою запалення сечових шляхів. Для заварювання освіжального чаю з ялівцю використовують всі частини рослини.

Візьміть 1 ст. л. ялівцю й залийте її 200 мл води, дайте настоятися півгодини.

Будьте уважні: збирайте хвою тільки в екологічно чистих районах і ретельно промивайте. Не беріть голки з хворих дерев і не вживайте цей чай під час вагітності або годування груддю.

Варення із соснових шишок і бруньок

Варення із соснових шишок — справжній святковий делікатес! На жаль, так швидко, як чай, його не вийде приготувати. Візьміть цей рецепт на замітку, і тоді до наступного Нового року це дуже смачне варення вже буде на вашому святковому столі.

Це варення готується виключно з молодих бруньок або зелених і м'яких шишок сосни, які збираються наприкінці травня. Шишки повинні бути м'які, соковиті й липкі, з хвойним ароматом. Не збирайте шишки поблизу доріг.

Варення з шишок сосни

Рецепт №1

На 1 кг зелених молодих шишок знадобиться 1 кг цукру й 2 л води. З цукру та води приготуйте сироп, а потім додайте до нього шишки. Проваріть близько 4 год на повільному вогні (кращий варіант — скороварка), розлийте по банках і закрийте.

Рецепт №2

Шишки переберіть і промийте водою. Потім викладіть у таз (неметалевий) і залийте холодною водою. Вода повинна покривати шишки на пару сантиметрів. Залиште шишки на ніч у цій воді. Далі цей настій буде використовуватися під час варіння.

Засипте настій цукром (розрахунок: 1 кг цукру на 1 л настою) і поставте на вогонь. Доведіть до кипіння, залиште покипіти 5 хв. Піну, яка утворюється, потрібно знімати. Остудіть і ще пару раз повторіть (можна на наступний день). Варення набуває бурштинового кольору, дивовижного запаху і смаку. Після охолодження розлийте по банках, зберігайте в холодильнику.

Сироп і варення з шишок сосни — імуностимулятори, корисні під час лікування застуди, ангіни та грипу.

Варення з бруньок сосни

У пізлітраву або літрову банку насипте шар бруньок сосни, потім — шар цукру і т. д. до заповнення всієї банки. Банку закрийте капроною кришкою й поставте в темне місце. Бруньки почнуть виділяти сік, який перетвориться на сироп.

Сироп і варення з шишок сосни — імуностимулятори. Вони дуже корисні під час лікування застуди, ангіни та грипу, а також як профілактичний засіб від цих захворювань.

Дітям дуже подобається це варення, але його надмірне вживання може вплинути на нирки. Тому для профілактики захворювань дітям рекомендується не більше 1 ст. л. в день, під час лікуванні грипу та застуди — 2 ст. л.

ЧИМ НЕБЕЗПЕЧНА ЖИРНА ЇЖА

Фізіологи з Університету Джона Хопкінса з'ясували, що організм людини здатний підтримувати розщеплення жиру навіть при порушених функціях печінки.

В основному жир накопичується в печінці, що призводить до дисфункції органу і летального результату.

Харчування з високим вмістом жирів може вбити людський організм. Дослідження опубліковане в журналі Cell Reports, пише Лента.ру. Під час голодування організм підтримує необхідний рівень цукру в крові завдяки глюконеогенезу — процесу утворення глюкози з неуглеводних сполук, таких як жири.

Вважається, що глюконеогенез в основному перебігає в печінці і лише трохи — в кишечнику і нирках.

Однак коли вчені відключили ген CPT2, необхідний для окиснення жирних кислот у клітинах печінки мишей, фізіологи виявили, що тварини виживали протягом тривалого періоду часу.

Дослідники також годували генномодифікованих мишей з непрацюючим геном CPT2 кормом з високим вмістом жиру.

Виявилось, що більшою мірою жир накопичується саме в печінці, що призводило до повної дисфункції органу і в кінцевому рахунку до летальності.

Позаяк руйнування жирів виробляє кетони, які використовуються в якості додаткового джерела енергії, то саме цей процес стає активним у людей, що страждають на діабет.

Занадто багато кетонів у крові призводять до кетоацидозу, який може призвести до смерті. Вчені сподіваються, що подальші дослідження допоможуть з'ясувати, як здатність організму пристосовуватися до порушення обміну, може запобігти кетоацидозу.

КИЇВ РОЗРОБИТЬ ПЛАН СТАЛОЇ МІСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ

В Українському кризовому медіа-центрі відбулася відкрита дискусія “Вплив транспортної політики КМДА на забруднення Києва”. Представники міської адміністрації, а також активісти й експерти в галузі екології, клімату, транспорту та управління містом проаналізували ситуацію із забрудненням повітря у Києві й обговорили, які кроки необхідні для екологічного майбутнього міста.

Рівень забруднення міського середовища у Києві критично перевищує граничні норми: забруднення повітря діоксидом азоту у 4-5 разів, формальдегідом — у 3-4 рази.

“За останні 40 років викиди від транспорту, переважно приватних автовок, виросли в два рази. Це є причиною глобальної зміни клімату та забрудненого повітря у містах, — коментує Марія Сторчило, координатор транспортної кампанії Національного екологічного центру України, — єдиним правильним шляхом у цій ситуації є відхід від автомобілецентризму. Правильно розставлені пріоритети в транспортній політиці міста дозволять скоротити викиди парникових газів щонайменше на 20%”.

“Інвестиції у громадський транспорт і велоінфраструктуру виправдали себе у європейських країнах, зокрема зменшенням кількості викидів від автотранспорту. Станом на сьогодні Київ не має затвердженої велокоцепції. Велоінфраструктура Києва розвивається, але точкові заходи не допоможуть місту”, — заявила Марина Блудша, медіакоординатор Асоціації велосипедистів Києва.

За словами експертів та експертів, головним пріоритетом у транспортній політиці міста мають бути люди з інвалідністю, за ними — пішоходи, далі — велосипеди і громадський транспорт, і лише на останньому місці — приватні автомобілі. “Першим кроком до зміни транспортної політики має стати розробка і ухвалення Плану сталої міської мобільності для Києва”, — зазначив Іван Вербицький, аналітик центру CEDOS і редактор Mistosite.

“Департамент транспортної інфраструктури почав розробляти План сталої мобільності Києва до 2030 року і планує завершити це до середини 2017 року, — заявив директор Департаменту Сергій Майзель. — З тактичних заходів планується зробити пішохідною Бесарабську площу, де зараз спостерігається високий рівень забруднення повітря через перевантаження автомобілями”.

Круглий стіл організований Аналітичним центром CEDOS, інтернет-журналом про місто Mistosite, Асоціацією велосипедистів Києва, Національним екологічним центром України, Представництвом Фонду імені Гайнріха Бюлля в Україні.

ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ ПЕРЕВІРИТЬ ГЕНПРОКУРАТУРА

2 серпня в Краматорському регіональному ландшафтному парку, на ділянці №3 “Комишуваха”, було виявлено незаконне розорювання — причому, орали ті ж самі люди, які розорали територію Парку і в минулому році.

На місце злочину був одразу ж викликаний наряд поліції, однак першим прибув дільничний інспектор, який, як виявилось, був не в змозі щось зробити. Тому охоронцям парку довелося три години чекати слідчо-оперативну групу. Під час цього чекання з’явилися “решали”, які всіма правдами і неправдами намагалися “зам’яти” справу. Далі події стали розгортатися ще цікавіше.

По приїзду замість оформлення матеріалів адміністративного правопорушення поліціянти почали вимагати від співробітників парку землевпорядні документи — мовляв, “для підтвердження прав власності на користування”. Ви тільки уявіть собі — порушники стоять поруч, а документи вимагають від заповідної установи! Довелось поліціянтам трохи пояснити, що таке природно-заповідний фонд.

Тільки після цього у порушників спитали наявність хоч якоїсь документації — на що ті пред’явили “дозвіл на розробку технічної документації”. Тільки дозвіл — який сам по собі жодного права користуватись земельною ділянкою не дає! Незважаючи на це, трактор, яким незаконно обробляли земельну ділянку замість негайного затримання та відправлення на штрафмайданчик, слідчий вирішив відпустити, мовляв “я з начальством проконсультуюсь, що далі з ним робити”.

Тільки завдячуючи наполегливості начальника відділу служби державної охорони парку А. Гетьманенка, поліціянти таки вдалося змусити діяти згідно з буквою закону.

Цей прецедент не є першим. Наприклад, щодо скандальної вирубки в січні цього року (яка завдала державі шкоди на 1688613,5 грн.) краматорські поліціянти справу закрили.

З цієї причини буквально на днях Парк звернувся до Генеральної прокуратури України з проханням провести перевірку та оцінити діяльність Краматорського відділу, а також — посприяти відновленню розслідування по цій рубці.

Шапаренко Сергій

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ САДУ ШЕВЧЕНКА ЗАВЕРШЕНА

Силами всього п’ятох осіб роботи з інвентаризації Саду Шевченка у Харкові були завершені. Останні заміри — дуба, що стоїть просто за спиною пам’ятника Тарасові. Цій рослині 357 років. Але це приблизно. Отже, важка праця у полі відтепер замінюється на важку працю в кабінеті, зібрані дані треба обробити та представити у зручному для користування вигляді.

Усього в роботах з інвентаризації взяло участь близько трьох десятків волонтерів. Сподіваємось, що під час інвентаризації решти саду кількість добровольців збільшиться. Втім, професіоналізм прийшов до учасників цієї акції лише в

останні дні, отже, далі все піде швидше та впевненіше. А ще — велика подяка нашим нюрнберзьким побратимам, які передали зручну технологію інвентаризації зелених насаджень нашій громаді, навчили нашого активіста та ще й провели у Харкові кілька майстер-класів.

З цікавинок нинішнього дня — ще один привитий десь у 30-ті роки минулого сторіччя ясен, а також могутній великий клен (на центральній алеї), якому дуже багато років. Поруч з таким велетнем людина здається дрібною комашиною.

Отже, інформацію зібрано, заміри зроблено. Попереду — нанесення цієї інформації на мапу, можливе уточнення деяких даних, які могли бути зібрані не зовсім коректно — і, в решті решт, створення першої мапи фрагменту Саду Шевченка. Ми плануємо, що обробка даних займе не більше тижня.

Олег Перегон, «Зелений Фронт»

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ ДНІПРА

Голова асоціації “Екосвіт” Людмила Ткаченко виступила з пропозицією до народних депутатів України Владислава Голуба та Олега Петренка підготувати зміни до законодавчих актів у галузі охорони природи таким чином, аби за забруднення Дніпра здійснювалася кримінальна відповідальність. Про цю свою ініціативу вона повідомила кореспонденту УНН-Центр.

«Дніпро вже не на порозі екокризи, він намагається в ній існувати. Цілком очевидно, що останніми роками його резервів вже недостатньо для самоочищення та самооновлення. Антропогенний вплив остаточно руйнує еко-систему основної водної артерії України, воду з якої вживає близько 80 відсотків населення країни. Прикладів такого втручання, на жаль, забагато».

Черкаські забудовники прибережної території, такі як «Свідівок-Тур», «Річна казка», інші кооперативи, а також «Селена», «Царське село», «Спорт-охота», «Бочка» та багато інших, які незаконно «прихватили» землі водного фонду, продовжують ними користуватися. Більша частина з таких горе-власників зливає свої відпрацьовані стоки, нечистоти безпосередньо до Дніпра. Роблять це, на жаль, й власники домоволодінь у Дачніві, здійснюючи скиди своїх вигребів до дренажної канами. Більша частина (85%) черкаських підприємств мають або застарілі очисні, або не мають зовсім. Хто нестиме відповідальність за такий екологічний геноцид? Тому я виступила з пропозицією до народних депутатів України, які представляють Черкащину — О. Петренка та В. Голуба готувати зміни до природоохоронних законів таким чином, аби за забруднення Дніпра здійснювалася кримінальна відповідальність», — сказала Людмила Ткаченко.

Вона повідомила також, що пропозиція знайшла підтримку у народних обранців.

ЗБЕРЕГТИ ВОДУ: УКРАЇНСЬКІ ВОДОЙМИ ПОТЕРПАЮТЬ ВІД ЗАБРУДНЕННЯ

Щороку стан річок, озер і підземних вод в Україні погіршується. Причиною цього є ряд проблем: забруднення водойм викидами з підприємств, надмірне використання природних ресурсів, замулення та заростання водойм.

Водні ресурси країни — одне з джерел отримання питної води для населення. Довгострокова стратегія розвитку водних ресурсів України дозволила б краще забезпечувати українців питною водою, а державі економити кошти на очистці води. Крім того, беручи до уваги той факт, що її запаси розподіляються по території України не рівномірно (найбільші вони на заході, найменші — в південних районах Донецької, Запорізької, Херсонської, Одеської областей), це вимагає раціонального використання і охорони від забруднення.

За статистикою, найкраще забезпечені питною водою Волинська, Чернігівська, Сумська області, а також північні території Київської та Полтавської областей. У промислово розвинених областях Донбасу та Придніпров'я якість питних вод останнім часом значно погіршилася. Але найбільш сумна ситуація складається у степовому Криму, у якому і до анексії забруднення підземних вод фіксувалося на більш ніж 30% усієї його площі.

Для того, щоб різниця у кількості прісної води у різних областях України була менш відчутною, побудовано 1103 водосховища. Шість найбільших знаходяться на Дніпрі, ще одне велике водосховище на Дністрі. Крім того, створено майже 50 тис ставків, 7 великих каналів, 10 водоводів, тощо. Наразі попри те, що Україна має значні сумарні водні ресурси, велика їх частина не може бути використана. Як наслідок, за їх поновлюваними запасами на одного жителя, наша країна є однією з найменш забезпечених країн у Європі.

Сучасний стан водних ресурсів

Згідно з офіційною статистикою, щороку у водойми України скидають близько 300 млн кубометрів неочищених стоків. Неофіційна статистика показує значно гірші результати. Саме тому, назвати стан водних ресурсів країни задовільним не доводиться.

Фактично у кожній з водойм можна легко зафіксувати перевищення допустимих норм забруднення. Середньорічні дані лабораторних вимірювань, які проводять органи Державного агентства водних ресурсів України, свідчать про підвищений вміст у воді контрольованих створів важко та легкоокисних забруднюючих речовин.

Наприклад, у басейні річки Дністер у минулому році помітили значне погіршення якості води, але на це є свої причини. «У 2015 році відзначено тенденцію до погіршення якості води за органолептичними показниками (запах, кольоровість, прозорість). Таке явище, в

першу чергу, є наслідком дії природних чинників — минулий рік був маловодним та спекотним», — інформують в Державному агентстві водних ресурсів України.

Загалом, висока температура у літній період щороку спричиняє масове «цвітіння» води і, як наслідок, зниження у воді розчиненого кисню до критичних значень та зростання показників, що характеризують органічне забруднення.

Однак впливають і інші чинники. Так, не відповідає нормам і якість води у річці Дунай, де, у минулому році, було знайдено марганець та фенол. Так само й 90% проб з Дніпра зафіксували перевищення вмісту забруднюючих речовин або показників фізико-хімічного стану поверхневих вод. «Головними факторами, що впливали на гідрохімічний стан вод Дніпровського басейну були як природні чинники (несприятливі погодні умови, значне, а у 2015 році навіть рекордне, зниження водності як самого Дніпра, так і його приток), так і антропогенне навантаження», — повідомляють у державному агентстві. А найбільш забрудненим питним водозаборою, за результатами проведених досліджень, сьогодні вважається забір у смт. Біляївка на Одещині. Щороку там погіршується якість води, а показники забруднення в декілька разів перевищують норми.

Таким чином, можна констатувати, що практично всі водні ресурси в останні роки інтенсивно забруднюються внаслідок збільшення впливу антропогенних чинників: безсистемна господарська діяльність з порушенням допустимих меж освоєння територій, надмірна інтенсифікація використання природних ресурсів, замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах. А найперше водні ресурси страждають від забруднення промисловими та комунальними стоками, які містять важкі метали, органічні та бактеріологічні забруднювачі.

На думку фахівців, таке безвідповідальне ставлення до природних ресурсів пояснюється низьким рівнем екологічного світогляду та відсутністю почуття відповідальності за стан навколишнього середовища. «При потраплянні у водойми біогенних речовин, таких як фосфор і азот, відбувається інтенсивне розмноження водоростей, особливо синьо-зелених, які в процесі свого біологічного розвитку зменшують вміст кисню у воді, утворюють токсичні речовини і викликають масову загибель гідрофауни. Прісна вода стає непридатною для пиття і небезпечною для життя. Саме тому київські міські пляжі кожного року закривають для відвідувачів», — розповідає голова Всеукраїнської екологічної ліги (ВЕЛ) Тетяна Тимочко.

Внаслідок високої температури водойми починають заростати. Через те, що ліквідацію цих проблем ніхто не займається, та й шляхів її вирішення влада поки не бачить, усі рослини у воді просто перегнивають, тим самим псує якість води. Крім того, однією з найбільших проблем є погана якість очищення стічних вод. Разом з ними з підприємств у річки та озера потрапляють важкі метали та пестициди. Найчастіше останні потрапляють у прісну воду через те, що підприємства

промивають тару з-під отрутохімікатів, а після цього неочищену воду зливають у річки. Якскравим прикладом такого халатного ставлення до відходів є багаторазове отруєння річки Коник (у Голосіївському районі столиці). Нещодавно Держспоживслужба провела чергове дослідження річки і було виявлено «триразове перевищення норм по інтенсивності запаху, колір води в річці — жовто-рожевий, показники марганцю теж показали перевищення в 4 рази». «Фосфати, які потрапляють зі стічними водами до очисних каналізаційних споруд біологічного типу, в концентрації більше 5г/т, майже цілком пригнічують біологічні функції мікроорганізмів активного мулу і, таким чином, руйнують очисні споруди і надходять до природного середовища неочищеними», — наголошує Тимочко.

Тотальна безвідповідальність

Але, на жаль, підприємства, які всіма силами сприяють такому стану речей, не несуть за це ніякої відповідальності. На думку голови Державної екологічної інспекції України Андрія Заїки, в отруєнні річок пестицидами, скиданнями промислових і комунальних підприємств, що призвело до масової загибелі риби у поточному році в північних і центральних областях України, винні місцеві органи влади, оскільки вони не встановлюють норм охорони навколишнього середовища для підприємств. «Проблема, з якою ми зіткнулися сьогодні, — це в першу чергу вина місцевих органів влади, тому що вони на своїх територіях, незалежно від того, сільські чи міські ради, роблять те, що їм подобається. Чому не встановлюються межі природоохоронних смуг? Тому що там, де немає правил, нікого не можна покарати», — вважає він. За його словами, відповідно до законодавства, місцева влада повинна встановлювати межі водоохоронних смуг, на яких не можна розміщувати виробництво і які не можна обробляти. Ігнорування цих правил призвело до того, що до річок потрапляють забруднюючі речовини. За словами Заїки, особливо гостро ця проблема стоїть у Полтавській, Чернігівській, Житомирській, Сумській, Київській, Черкаській та Дніпропетровській областях.

Ще однією проблемою є те, що поверхневий стік вносить забруднюючі речовини в річки та озера з земель, які піддаються ерозії (великі та дрібні мінеральні частинки), в результаті чого здійснюється обмінна річок та замулювання озер та водосховищ. Забруднюються водойми також атмосферними опадами, які вивівають промисловий і побутовий бруд з територій підприємств, гірничих виробок, міських вулиць. Та найголовніше, що таким чином у річки та озера можуть потрапляти нафтопродукти, які утворюють на поверхні плівку, що перешкоджає газообмінові між водою і атмосферою і знижує вміст кисню у воді.

Вирішити проблему

Наразі проблеми водних ресурсів України не є пріоритетними для органів влади. Адже для того, щоб виявити та вирішити проблему потрібне, знову ж таки, реформування галузі. Втім, деякі заходи для покращання ситуації у державному агентстві все-

Початок на ст. 8

таки визначили. Експерти вважають, що, найперше, для покращання стану водойм необхідно забезпечити навколо водних об'єктів оптимальне поєднання лісових насаджень та лук, здійснити комплекс заходів з припинення скидання до них неочищених стічних вод, ренатуралізації осушених заплав, рекультивції порушених земель, а також провести моніторинг стану гідротехнічних споруд на річках, переробки берегів, що призводить до

обміління та замулення річок. Крім того, варто посилити державний нагляд і контроль за скидами з підприємств і дотриманням режиму господарювання у водоохоронних зонах річок і дренажних каналів, згідно зі ст. 218 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного добробуту населення». Адже сьогодні власники підприємств фактично безкарно зливають відходи у водойми. Або ж як варіант, підприємства, які здійснюють виробничу діяльність, обладнати системою дощової каналізації

з очисними спорудами для запобігання забрудненню водойм міста неочищеними дощовими водами. Втім, тут виникає проблема, забезпечення підприємств необхідними системами. Держава не має можливості, а добровільно витрачати на це гроші підприємці не візьмуться. Таким чином, залишається єдиний варіант — змусити власників великих підприємств встановити систему на законодавчому рівні, або ж ввести систему штрафів, як це є в країнах Європи.

Вікторія Доскіч, Тетяна Стежар

МЕРТВА ВОДА

Що це — спланований екоцид наших водойм або повне ігнорування існуючого природоохоронного законодавства з боку бізнесу? А може бути — це недбале ставлення до своїх обов'язків природоохоронних та правоохоронних структур, що допускають вбивство всього живого в річках і озерах?..

Кількість випадків отруєння водойм і загибелі в них риби просто вражає. З усіх регіонів звучать тривожні новини. Збиток, нанесений природі, може виявитися фатальним для еко систем деяких водойм. Особливо це стосується озер каскадного типу. Коли отруєну воду нікуди злити. І ця мертва вода змушена стояти роками.

- Масовість фактів отруєння водойм, які сьогодні відбуваються по всій країні, мають свої причини — це повне ігнорування природоохоронного законодавства, мізерність штрафів за його порушення, кругова порука і небажання місцевих рад винести в натуру природоохоронні прибережні території, на яких згідно з Водним і Земельним Кодексом категорично заборонена будь-яка господарська діяльність. У результаті підприємства, що використовують у своїй діяльності сильно діючі хімічні речовини, розташовані по берегах річок, не маючи очисних споруд, всі їх стоки і зливи потрапляють безпосередньо в річку. А також поля підійшли впритул до водойм і після рясних дощів вся хімія з них змивається в воду, — вважає голова Асоціації рибалок України Олександр Чистяков.

— Дренажними каналами, малими річками все це потрапляє в Дніпро. Він тільки в спогадах класиків залишився неосязним і могутнім. Дніпро перегородили греблями, і він перетворився у каскад Дніпровських водосховищ. А позбавлений природної течії не в змозі очистити свої води, змивши все, що в нього потрапляє. Це призвело до того, що солоність води в деяких водосховищах настільки підвищилася, що наблизилася до морських лиманів. Сьогодні вже не рідкість зустріти в Каховському та Кременчуцькому водосховищі рибу голка, і навіть дрібних медуз...

- Через спеку в Дніпрі аномально цвіте вода та гине риба. На Дніпропетровщині,

у районі Кам'янського (Дніпродзержинського) та Дніпровського водосховищ, зафіксували масову загибель риби. Жителі скаржаться, що бачать мертву рибу, і що змінився стан води та запах поблизу водойм. Причиною масової загибелі риби є аномальна спека (42 градуси за Цельсієм у повітрі й у понад 30 градусів у воді), що сприяла розвитку синьо-зелених водоростей, які поглинають кисень з води, яким дихає риба. Вміст кисню у воді склав 2,13 мг на 1 л води, це у 2-2,5 рази менше від норми. І це пов'язано виключно з погодними умовами. Мором риби уражена акваторія площею у 8 тисяч квадратних метрів. На кожен квадратний метр припало по 10-20 мертвих рибин, в основному це судак, бичок та верховодка. Найбільший локальний мор риби у Дніпрі стався у районі Дніпродзержинської ГЕС до селища Таромського — продовжує Олександр Чистяков — Столиця теж не виняток. По затоках київської акваторії від води йде неприємний запах гниючих водоростей і спостерігаються, хоча поки і поодинокі випадки мору риби. Рух по столичній акваторії досить жвавий, катери, баржі, прогулянкові теплоходи. Робота гвинтів допомагає трохи наситити воду киснем. Чого не скажеш про глухі заводи, там наслідки замору набагато серйозніші.

- Причини забруднення водойм та загибелі водних живих ресурсів — різні, і дуже часто мова йде про сукупність факторів. У випадку із забрудненням річки Хомора та Случ причиною загибелі риби, раків, і навіть качок та бобрів стали самовільні скиди зворотних вод підприємством, яке здійснювало діяльність із чисельними порушеннями вимог водоохоронного законодавства. Також під час перевірки Держекоінспекцією були виявлені порушення у сфері поводження з відходами, — сказав Голова Державної екологічної інспекції України Андрій Заїка, — річка Сула постраждала у результаті низки чинників, в тому числі і природних. В цілому у всіх водоймах України цього літа ситуація ускладнюється процесами «цвітіння», які інтенсифікуються при настанні спекотного періоду і пов'язані з розвитком синьо-зелених водоростей, при відмиранні яких виникає кисневий дефіцит та виділяються токсини. Тому кожен випадок отруєнь водойм і загибелі в них водних живих ресурсів — є індивідуальний і вимагає особливого підходу.

У липні 2016 року масова загибель риби сталася у річці Остер у Козелецькому районі Чернігівщини. До цього призвели рясні дощі, що знищили захисні смуги і добрива з полів потрапили в річку. Плюс до цього спекотна погода спровокувала гниття водоростей. Змішавшись, цей

«коктейль» в буквальному сенсі спалив розчинений у воді кисень. У результаті почалася масова загибель водних живих організмів. Люди кажуть, що «в житті не бачили такого мору». За результатами гідрохімічних аналізів річкової води практично в усіх пробах зафіксовано значне зниження концентрації розчиненого у воді кисню. Як відомо, аналогічна ситуація трапилася і в Прилуцькому районі на річці Удай. Ймовірним джерелом забруднення річки Стугна в Київській області стали викиди одного з підприємств, що орендує площі на заводі «Холодильник». Згідно з результатами лабораторних досліджень, у пробах води та риби виявлена загальна токсичність, перевищення вмісту аміаку, сірководню та пестицидів: протіоконазолу та його метаболітів протіоконазол-дестію, металаксилу М, флудіоксонілу, ефіру фосфату, імідаклоприду. Зараз цим питанням опікується поліція, яка через забруднення річки відкрила кримінальне провадження. Столичну річку Коник, яку рік поспіль труїть підприємство, яке має тару після пестицидів. Хімія допомагає врожайності на полях, але потрапляючи у водойми вбиває в них все живе. Слід також пам'ятати, що багато річок перегорожені греблями гідроспоруд, втративши власну течію вони не можуть змити отруту, що в них потрапляє, і тому вона осідає на дні. По країні йде аномальна спека. При нагріванні води процеси отруєння виникають знову. І це може повторюватися до тих пір, поки цей хімічний склад, що осів на дні водойми, не втратить свою концентрацію — здатність вбивати водні живі організми.

Сьогодні випадки отруєння водойм зафіксовані в Чернігівській, Полтавській, Житомирській, Дніпровській, Черкаській, Сумській, Хмельницькій, Київській областях. Багато водойм, які несуть отруйну воду, є притоками річок, з яких здійснюється водозабір питної води. І тому в низці областей створені штаби, в які входять державні структури, від яких залежить якість питної води. Проводяться регулярне відбори води поблизу водозаборів на аналізи. Наразі ситуація під контролем. Але ми не можемо бути застраховані від непередбачених обставин. Сьогодні вживаються заходи щодо інформування місцевих жителів, територією яких протікають річки, в яких виявили забруднення, про необхідність тимчасового обмеження використання води, купання та вилуви риби.

У будь-якому випадку винні повинні понести заслужене покарання і бажано, щоб це відбувалося публічно, щоб в регіонах люди знали своїх «героїв» в обличчя, — говорить еколог Володимир Ващенко.

ВОРОНИ ДЛЯ ПОРЯТКУ МІСТА

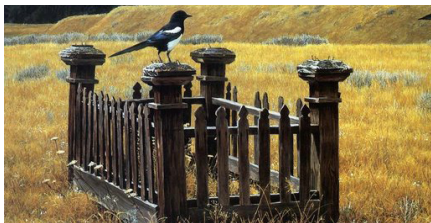
Дослідники з британського університету Ексетера заявили, що ворони рятують міста від екологічної катастрофи, вони ідеально підходять для запобігання епідемії різних захворювань. Про це повідомляє New-s.com.ua

Користь ворон обумовлена тим, що ці птахи-хижаки і знищують залишки дрібних тварин, тим самим підвищуючи рівень санітарно-епідеміологічної ситуації у містах.

Вчені провели експеримент, в якому з усіх живих істот, які звертають хоч якусь увагу на трупи дрібних гризунів і тварин, тільки ворони насправді поїдали їх, практично не залишаючи слідів. Дане дослідження довело, що завдяки воронам гігієнічна обстановка в містах не погіршується і залишається на нормальному рівні.

УНІАН

ЧЕРЕЗ ГЛОБАЛЬНОГО ПОТЕПЛІННЯ ВИМЕР ПЕРШИЙ ВИД ССАВЦІВ

Першою жертвою глобального потепління серед ссавців став один з видів щурів, вважають вчені.

Через кліматичні зміни вимерли рифові мозаїчнохвости щурі (*Melomys rubicola*) — єдині ссавці, що мешкали на території Великого бар'єрного рифу, передає ТСН з посиланням на The Guardian. Ці гризуни мешкали тільки в Австралії — на невеликому кораловому рифі Брембл-Кей

(340 на 150 метрів) в Торресовій протоці. Європейці вперше дізналися про їх існування в 1845 році, і моряки відстрілювали щурів у великій кількості. У 1978 році на острові залишалось кілька сотень особин. Востаннє їх помітили в 2009 році.

У 2014 році австралійські вчені поставили на острові 150 пасток, а також провели детальний огляд всієї його території. Однак зоологам не вдалося виявити жодного звіра.

На думку дослідників, головною причиною вимирання щурів стало підвищення рівня моря: острів кілька разів затоплювало, унаслідок чого щури вмирали, а їх середовище проживання руйнувалося. Всього за десять років (з 2004 року) гризуни втратили 97% свого ареалу: площа рослинного покриву скоротилася з 2,2 гектара до 0,065 гектара. У середньому на планеті з 1901 по 2010 рік рівень моря виріс на 20 сантиметрів, проте в протоці Торреса з середини 1990-х років цей процес проходить у два рази інтенсивніше. «Випадок — перше задокументоване вимирання ссавців через антропогенні кліматичні зрушення», — відзначають вчені. Єдиний шанс «воскресіння» виду можуть дати експедиції на острів Нова Гвінея. Вчені припускають, що предки рифових мозаїчнохвостих щурів потрапили на рифовий острівце саме звідти.

У ФЛОРИДІ ЗАСТРЕЛИЛИ АЛІГАТОРА-МОНСТРА

Американський мисливець розповів BBC, що застрелив 360-кілограмового алігатора, який поїдав його худобу.

Лі Лайтсі каже, що це була одна з найбільших рептилій, які він бачив за багато років. Щоб її підняти, чоловіку знадобився трактор.

Лайтсі та провідник мисливців Блейк Годвін знайшли тварину у ставку під час суботнього полювання.

Коли алігатор випірнув за 6 метрів від них, чоловіки його застрелили.

«Ця тварина величезна, але я не

дивуюся, що вона існує, — сказав пан Лайтсі. — За останні 20 років нам траплялися багато крокодилів, які були лише трохи меншими за цього».

«Але насправді нашу увагу привернув той факт, що ця рептилія, здається, їла худобу на нашій фермі, бо у воді ми знайшли рештки туш. Цього монстра треба було знищити», — заявив мисливець.

Компанія Лайтсі організовує полювання на алігаторів, диких ведмедів та індичок на фермі, яка перебуває в його власності.

За те, щоб убити алігатора довшого за 4 метри, його клієнти платять 10 тисяч доларів. «Ми завжди убиваємо їх так, щоб завдати мінімальних страждань, щоб не поранити перед смертю», — каже мисливець.

За його словами, мисливцям трапляються сотні рептилій довжиною від 3 до 4 метрів, але довшу тварину доводиться побачити лише раз на рік.

Лайтсі займається своїм бізнесом із 1988 року. Він планує зробити із алігатора-рекордсмена опудало, а м'ясо пожертвувати на благодійність.

Американські алігатори живуть на південному сході США. У таких штатах як Флорида і Луїзіана їх мешкає більше мільйона.

ВВС Україна

ФІЗИЧНІ ВПРАВИ У ДИТИНСТВІ ВПЛИВАЮТЬ НА РОБОТУ МОЗКУ

Фізичні вправи у дитинстві впливають на роботу кишкових бактерій, внаслідок чого у зрілому віці покращуються метаболізм і мозкова діяльність. До такого висновку дійшли біологи з Університету Колорадо.

Вчені провели серію експериментів на лабораторних щурах і виявили, що у молодих щурів, які «займалися спортом» кожного дня, склад кишкових бактерій істотно «вигравав» за рахунок збільшеної кількості пробіотичних бактерій. Цей ефект не спостерігався у молодих малорухомих щурів, а також у активних дорослих особин.

Автори дослідження відзначають, що склад кишкових бактерій безпосередньо впливає на функціонування мозку і забезпечує антидепресивний ефект. «У майбутньому наші дослідження будуть повністю зосереджені на тому, як саме бактерії впливають на функціонування мозку в більш тривалій перспективі», — заявила один із авторів роботи Агнешка Міка.

СМАКОТИНКА

Гуляш по-гуцульськи з тертюхами

Склад: 1 кг свинини, 1-2 цибулини, сіль, перець, лавровий листок, 1 кг сирової картоплі, 300 г — вареної, 1-2 столові ложки борошна.

Приготування: Промите м'ясо нарізати кубиками, злегка відбити, посолити і підсмажити на гарячому жирі. Додати цибулю, потушувати її до прозорості. Залишити до половини м'яса підлити води, покласти на 5 хв. лавровий листок.

Тим часом приготувати галушки — книдлі з картоплі («тертюхи»). Потерти на дрібній тертушці сирі картоплі і злегка відтиснути рідину до мисочки. Відстояну рідину обережно злити, а крохмаль, який осів, додати до маси. Варену картоплю пропустити крізь м'ясорубку, вимішати з сирією, додати 1-2 столові ложки борошна, посолити. Сформувати маленькі книдлі, кинути у підсолений окріп. Картопляне тісто не може довго лежати. Книдлі готові, коли спливають і стануть прозорими.

Зварені книдлі вимішати з гуляшем і в керамічних горщиках поставити в духовку. З посоленого борошна і води замісити дуже м'яке тісто. Його ще місять на кефірі чи квасному молоці, тоді буде смачніше. Із тіста формують коржики, заліплюють горщики і ставлять на 15-20 хв. у піч. Страву подають гарячою, посипавши зеленню.

